

De studerende er blevet mere presset på deres økonomi

December 2023

Indledning

SU'en er en vigtig grundsten i den danske velfærdsmodel og Danmark som videnssamfund. Den er med til at sikre, at økonomi ikke er en hindring for, hvor langt du kan komme med dine evner og motivation. SU-satsen er ikke blevet øget i mange år, på trods af inflation mv. SU'en er endnu en gang blevet genstand for debat, idet regeringen ønsker at fjerne det 6. SU-år. I denne analyse stiller vi skarpt på de studerendes økonomiske situation, og hvilken betydning deres forældres uddannelsesbaggrund har.

Analysen viser, at

- Syv ud af ti studerende (71 %) har modtaget økonomisk støtte fra deres forældre eller anden familie i løbet af det seneste år.
- Der er signifikant forskel på, om studerende har modtaget økonomisk støtte, alt efter deres forældres uddannelsesmæssig baggrund. 36 % af studerende med forældre, hvis højeste opnåede uddannelse er grundskole eller gymnasie, svarer "nej" til at have modtaget økonomisk støtte. Blot 24 % svarer "nej" blandt studerende, hvis forældre har en mellemlang eller lang videregående uddannelse.
- Lige godt hver fjerde studerende (24 %) har underskud på deres bankkonto ved månedens udløb. Det er en signifikant større andel end i 2018, hvor kun 17 % svarede det samme.
- 67 % har af økonomiske årsager været nødt til at undlade diverse aktiviteter og nødvendigheder. Det har blandt andet gjaldt udskiftning af forbrugsvarer (30 %), tandlægebesøg (27 %) og køb af studiematerialer herunder pensumbøger (17 %).
- Mere end to ud af fem studerende (43 %) har været nødt til at finde studiejob eller øge deres timetal for at kompensere for det seneste års høje inflation. Især studerende med ikke-studierelevant job (57 %) har øget deres timetal.
- Af de studerende, der har fundet studiejob eller øget deres timetal, svarer hver fjerde (26 %), at det i meget høj grad eller høj grad har haft en negativ indflydelse på deres studiepræstation.

Djøf mener

- SU er et centralt element i vores velfærdssamfund. SU'en er med til at sikre, at flere unge mennesker kan få en uddannelse uafhængigt af forældres indkomst. Vi er derfor stærkt kritiske over for forringelser af SU'en. Både denne og andre analyser viser, at det vil have en social slagside, hvis SU'en forringes.
- Vi skal sikre et godt økonomisk grundlag for de studerende, så de kan koncentrere sig om at studere. En forringelse af SU'en vil udgøre et (økonomisk) pres for de studerende og kræve mere tid til studiejob og mindre tid til studierne. Det vil både betyde et tab af viden og gå ud over trivslen.
- Undersøgelser viser, at størstedelen af dem, der gør brug af det 6. SU-år, gør det, fordi de har skiftet uddannelse. I et videnssamfund som Danmark bør vi fortsat understøtte muligheden for at ændre uddannelsesvalg. Det er også i samfundets interesse, at de studerende ender på rette hylde.

Indholdsfortegnelse

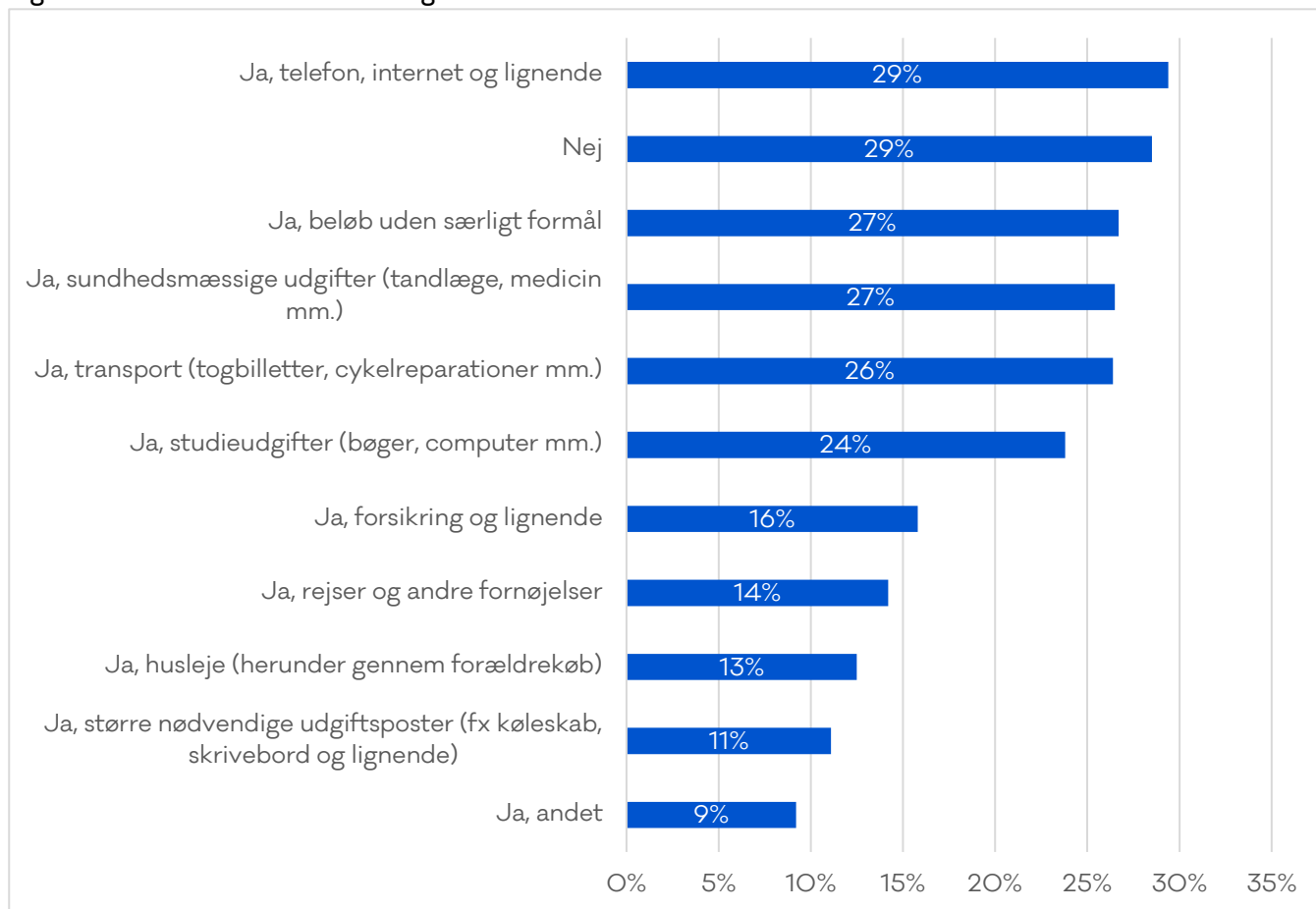
De studerende er blevet mere presset på deres økonomi	1
Indledning.....	1
Analysen viser, at.....	1
Djøf mener	2
Økonomisk støtte fra familie.....	4
Studerendes økonomi	7
Fravalg på grund af økonomiske årsager	8
Metode.....	10

Økonomisk støtte fra familie

Syv ud af ti studerende modtager økonomisk støtte fra deres familie

De studerendes økonomiske situation kan være en afgørende faktor for deres generelle trivsel under uddannelsesforløbet. Resultaterne viser, at ca. syv ud af ti (71 %) af de studerende modtager økonomisk støtte fra deres forældre eller anden familie til forskellige udgifter. F.eks. har 29 % af de studerende modtaget økonomisk støtte til telefon, internet og lignende. Mange har også modtaget støtte til sundhedsmæssige udgifter (27 %), transport (26 %), studieudgifter (24 %), og 27 % har modtaget beløb uden særlige formål. Besvarelsene fremgår af Figur 1.

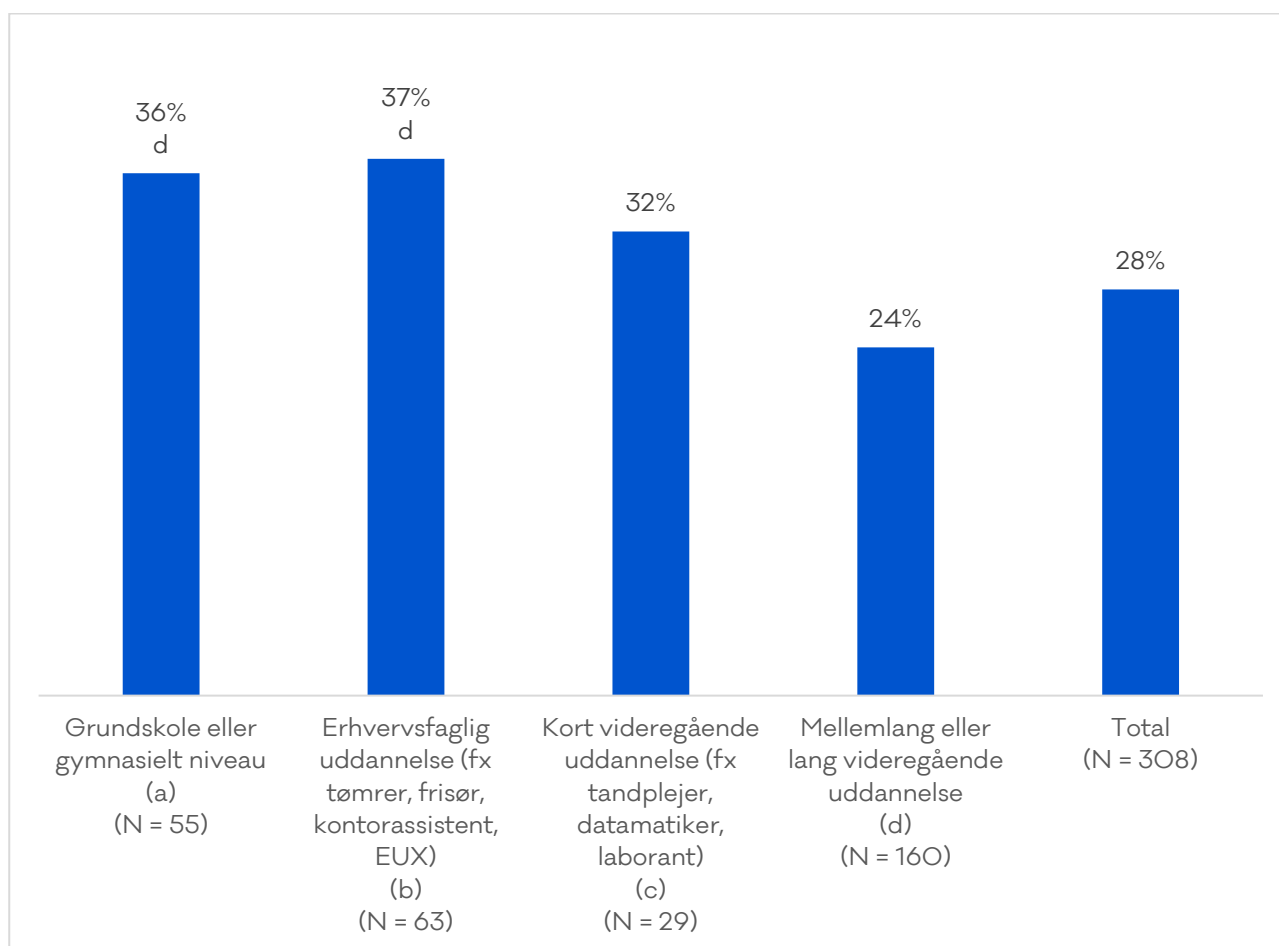
Figur 1: Har du det seneste år modtaget økonomisk støtte fra dine forældre eller anden familie til...?

Studerende med forældre, som har en mellemlang eller lang videregående uddannelse, modtager oftere økonomisk støtte

Resultaterne viser, at der er markant forskel på, hvorvidt de studerende har modtaget økonomisk støtte fra deres forældre, alt efter deres forældres højeste opnåede uddannelser. Blandt studerende med forældre, hvis højeste opnåede uddannelse er hhv. grundskole eller gymnasie, svarer 36 % nej til at have modtaget økonomisk støtte. For studerende, hvis forældre har en erhvervsfaglig uddannelse, er tallet 37 %. En signifikant lavere andel svarer nej blandt studerende, hvis forældre har enten en mellemlang eller lang videregående uddannelse. Her svarer blot 24 %, at de ikke har modtaget økonomisk støtte. Resultaterne fremgår af figur 2.

Figur 2: Har du det seneste år modtaget økonomisk støtte fra dine forældre eller anden familie til...? – Nej

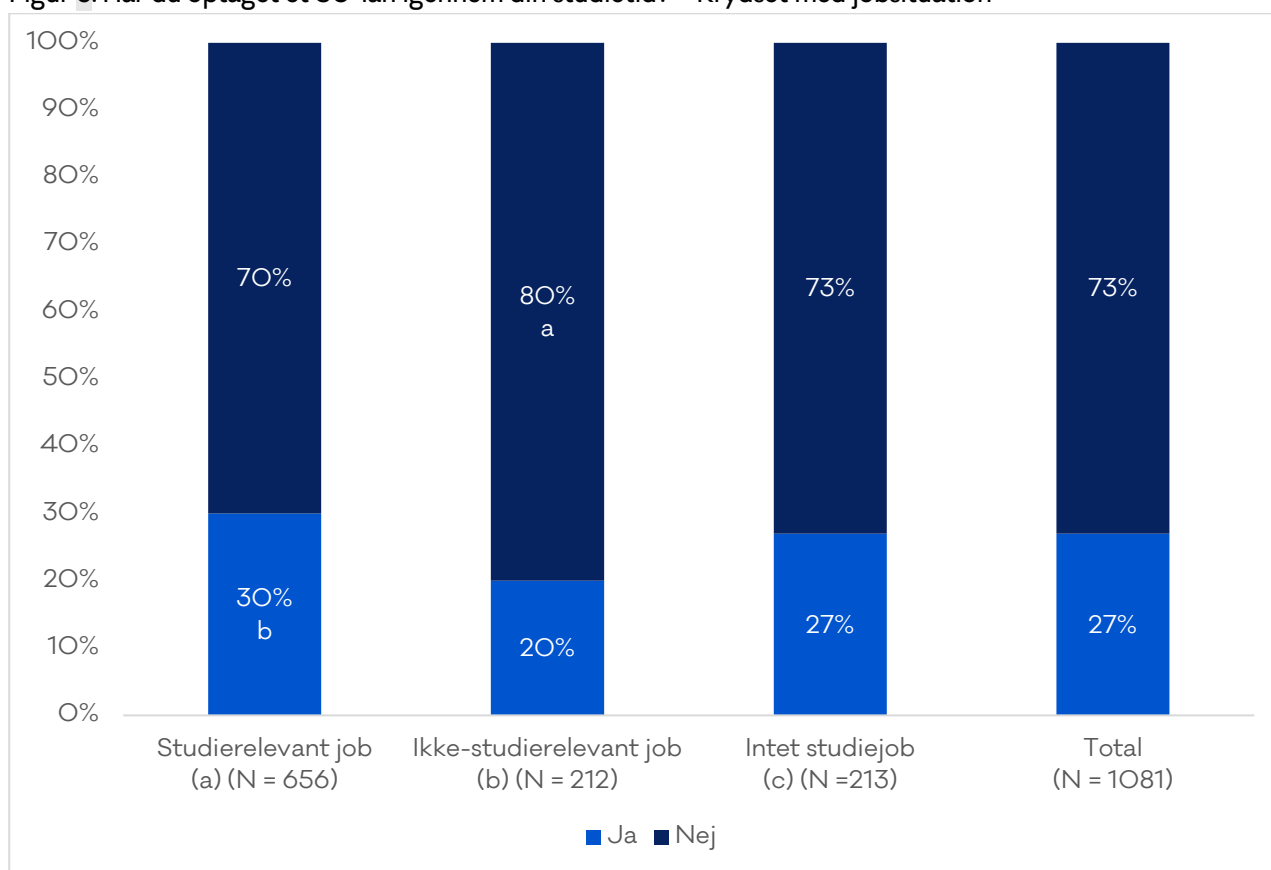

Note: Signifikant større end: Grundskole eller gymnasialt niveau^a, erhvervsfaglig uddannelse^b, kort videregående uddannelse^c, mellemlang eller lang videregående uddannelse^d.

SU-lån

For at sikre en stabil økonomi gennem studietiden, har de studerende, der modtager SU, også mulighed for at optage SU-lån. Af de adspurgte studerende svarer 27 %, at de igennem deres studietid har optaget et SU-lån. Sammenlignes andelen af studerende, der har optaget SU-lån på tværs af forskellige jobsituationer, ser vi jf. Figur 3, at studerende med studierelevant job (30 %) i signifikant højere grad optager SU-lån sammenlignet med studerende med et ikke-studierelevant job (20 %).

Figur 3: Har du optaget et SU-lån igennem din studietid? – Krydset med jobsituation

Note: Signifikant større end: Studierelevant job ^a, ikke-studierelevant job ^b, intet studiejob ^c.

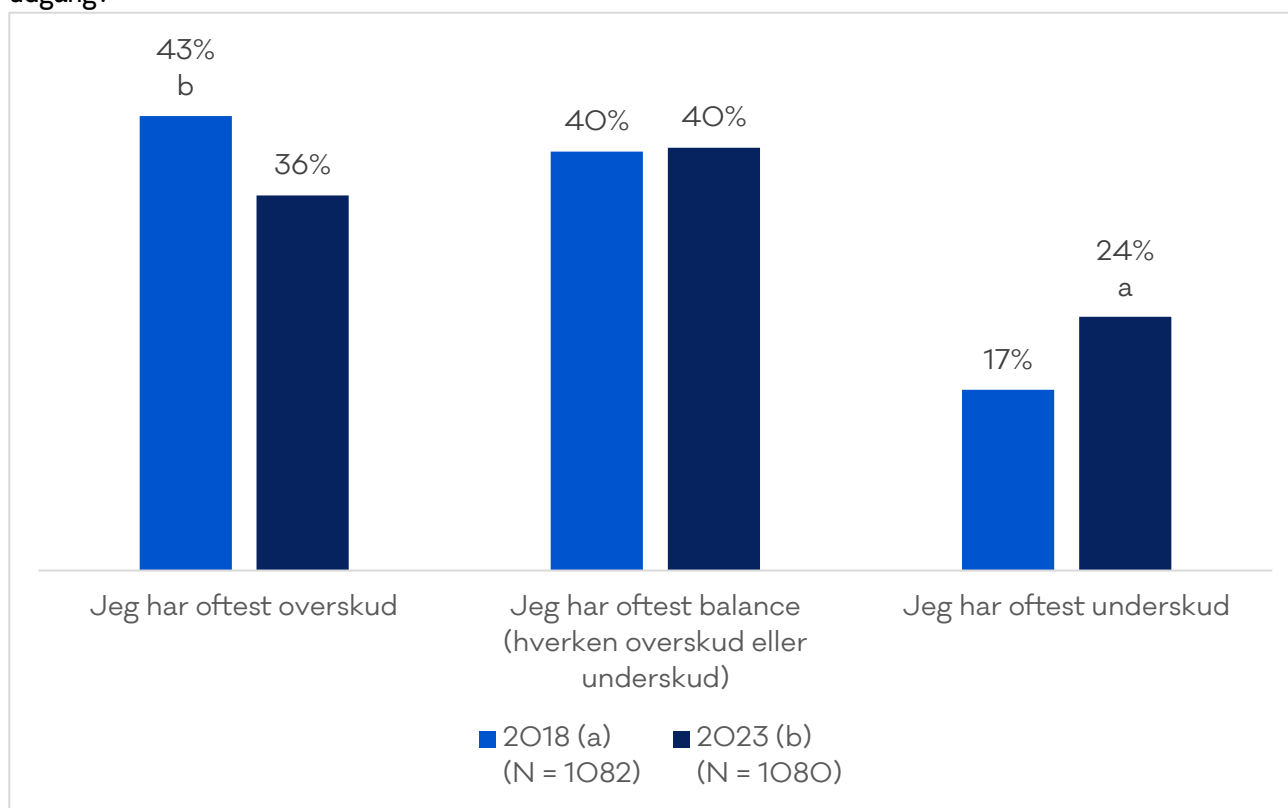
Studerendes balance på kontoen

Flere studerende har underskud på kontoen ved månedens udgang

I undersøgelsen har vi spurgt de studerende, om de på en almindelig måned oftest har overskud eller underskud på bankkontoen ved månedens udgang. Omtrent hver fjerde studerende (24 %) svarer, at de har et underskud på bankkontoen ved månedens udgang. 40 % vurderer, at de har balance på kontoen, og 36 % svarer, at de har et overskud.

Sammenlignes resultaterne med studielivsundersøgelsen fra 2018, ses det i Figur 4, at studerende i signifikant højere grad har underskud på deres konto sammenlignet med 2018, hvor kun 17 % svarede det samme. Samtidig svarer en signifikant højere andel i 2018 (43 %), at de har overskud på kontoen ved månedens udgang – i 2023 var det blot 36%. Baseret på resultaterne fra 2023 finder vi også, at studerende med studierelevant job i signifikant højere grad har overskud på kontoen (42 %), når der sammenlignes med studerende med ikke-studierelevant job (27 %) og uden job (24 %).

Figur 4: På en almindelig måned, har du da oftest overskud eller underskud på bankkontoen ved månedens udgang?

Note: Signifikant større end: 2018^a, 2023^b.

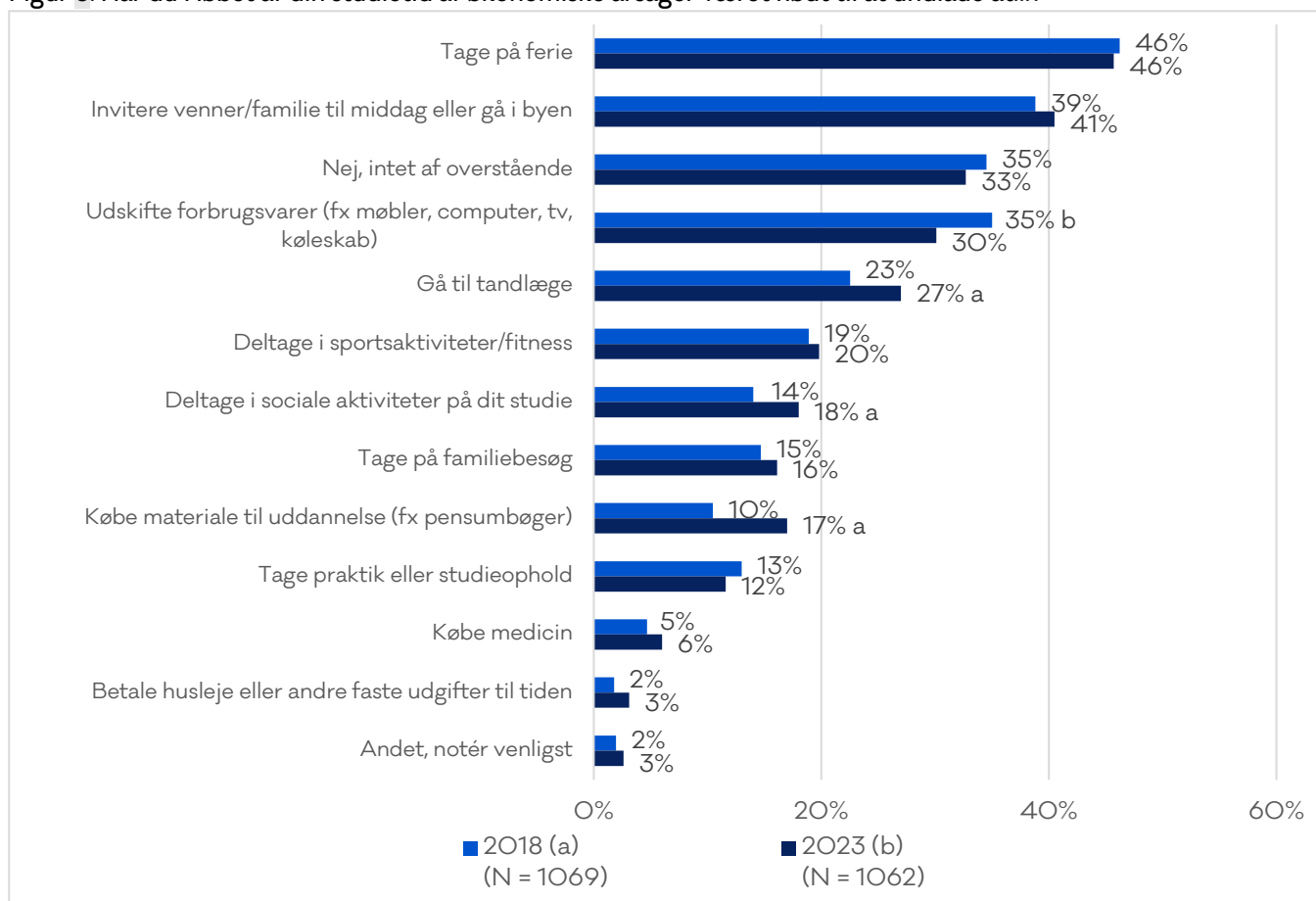
Fravalg på grund af økonomiske årsager

Flere studerende i 2023 har undladt at købe studiebøger, gå til tandlægen og deltage i sociale aktiviteter på studiet som følge af økonomiske begrænsninger

Et væsentligt antal studerende har følt sig tvunget til at undlade visse aktiviteter eller køb på grund af økonomiske begrænsninger. I 2023 svarer tre ud af ti (30 %), at de har undladt at skifte forbrugsvarer, og mere end en ud af fire (27 %) har undladt at gå til tandlægen. Herudover har omtrent en ud af seks (17 %) undladt at købe materiale til deres uddannelse såsom pensumbøger. Alle resultaterne fremgår af Figur 5.

Vi stillede senest dette spørgsmål i en undersøgelse fra 2018. Vi kan se, at en signifikant større gruppe i 2023 har undladt at gå til tandlægen, købe materiale til deres uddannelse såsom studiebøger og deltage i sociale aktiviteter på studiet.

Figur 5: Har du i løbet af din studietid af økonomiske årsager været nødt til at undlade at...?

Note: Signifikant større end: 2018^a, 2023^b.

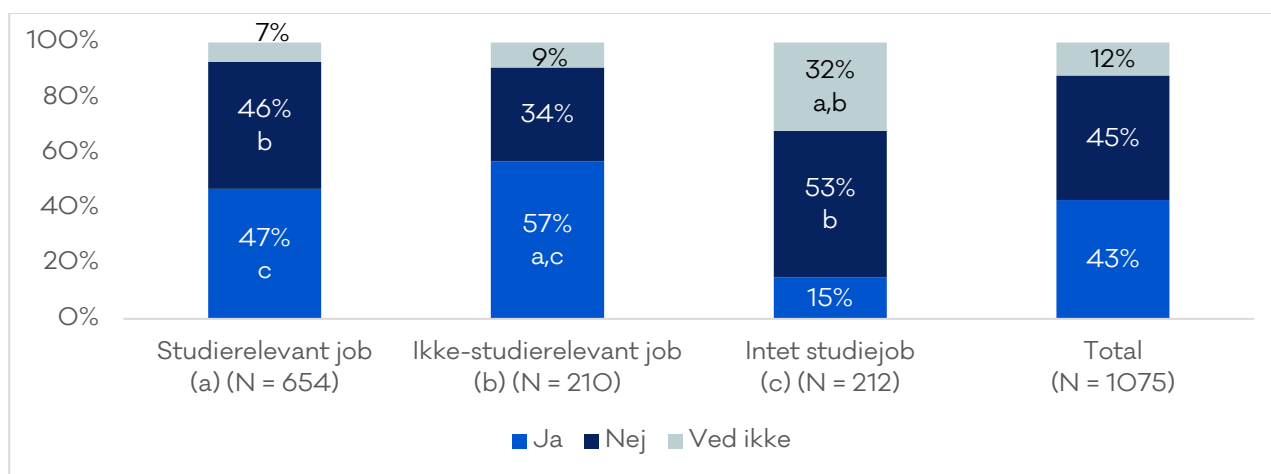
De studerende påvirkes af inflationen

To ud af fem studerende har arbejdet mere for at kompensere for høj inflation

Grundet det seneste års stigende inflation, har vi spurgt de studerende, om de har haft behov for at tage et studiejob eller øge deres timetal i et eksisterende studiejob, for at kompensere for de stigende priser. Som det fremgår af Figur 6, svarer mere end to ud af fem studerende (43 %), at de har haft dette behov.

Resultaterne varierer markant på tværs af de studerendes forskellige jobsituationer. For studerende med ikke-studierelevant job, svarer næsten tre ud af fem studerende (57 %), at de har været nødt til at øge deres timetal, for at kompensere for den høje inflation. Det er en signifikant større andel end de studerende med studierelevant job (47 %) og de studerende uden studiejob (15 %).

Figur 6: Har du haft behov for at tage et studiejob eller øge dit timetal i et eksisterende studiejob for at kompensere for de stigende priser? – Krydset med jobsituation

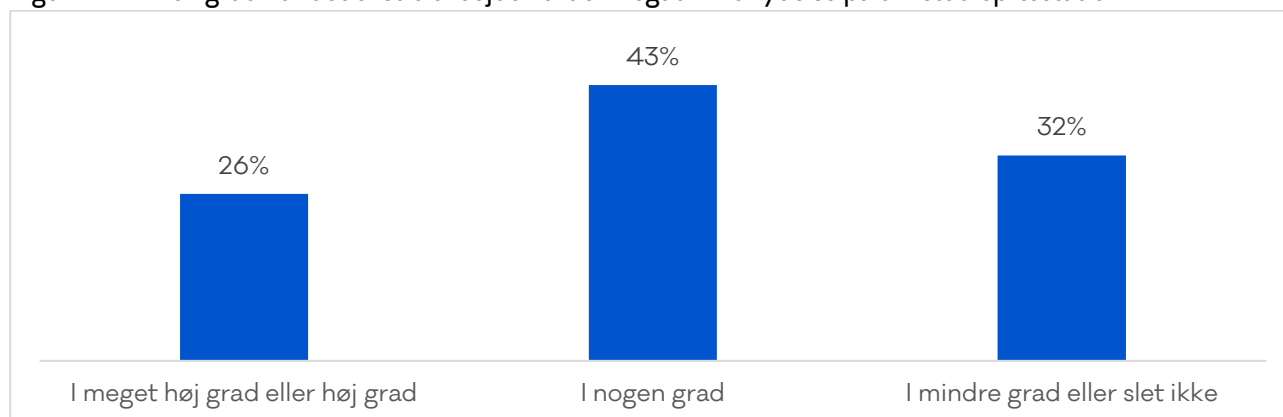
Note: Signifikant større end: Studierelevant job ^a, ikke-studierelevant job ^b, intet studiejob ^c.

En ud af fire af de studerende, som har været nødt til at tage ekstra arbejde, oplever, at det har påvirket deres studiepræstation negativt

Vi har spurgt de studerende, som har taget et studiejob eller øget antallet af arbejdstimer på deres nuværende studiejob som kompensation for de stigende priser, om det har påvirket deres studiepræstation negativt. Ca. hver fjerde (26 %) svarer, at det ekstra arbejde har haft en negativ indflydelse på deres studiepræstation. 43 % svarer, at det i

nogen grad er tilfældet, og 32 % svarer, at det i mindre grad eller slet ikke har været tilfældet. Resultaterne fremgår af Figur 7.

Figur 7: I hvilken grad har det ekstra arbejde haft en negativ indflydelse på din studiepræstation?

Note: Spørgsmålet er kun stillet til de studerende, der har taget et studiejob eller øget antallet af arbejdstimer på deres nuværende studiejob som kompensation for de stigende priser.

Metode

Studielivsundersøgelse i 2023 er blevet gennemført i perioden 25-05-2023 til 16-06-2023. Undersøgelsen er blevet udsendt til ca. 11.000 tilfældigt udvalgte medlemmer fra den samlede medlemspopulation i Djøf Studerende. 1.088 personer har gennemført undersøgelsen, og 144 har afgivet nogle svar, hvilket giver en svarprocent på omkring 11 %. Resultaterne fra undersøgelsen er vægtet på køn og uddannelsesgrupper, da kvinder, jurister og samfunds- og forvaltningsuddannede i år i højere grad har besvaret undersøgelsen. Derfor vægtes data for at kunne tage højde for disse uligheder mellem populationen og besvarelserne, så forskelle i besvarelser mellem hhv. køn og uddannelsesgrupper ikke blot skyldes et større/lavere antal respondenter.

Hvor det har været muligt, har vi sammenlignet resultaterne fra 2023 med studielivsundersøgelsen fra 2018. Denne undersøgelse er blevet gennemført i perioden 22-05-2018 til 08-06-2018. Undersøgelsen blev udsendt til 7.500 studerende, hvoraf 1.168 har gennemført eller delvist gennemført, svarende til en svarprocent på 16.